

Diumenge, a votar

Per dotzena vegada des de la recuperació de la democràcia, als ajuntaments, demà passat, se celebraran eleccions municipals. A Tortosa, 168 persones, distribuïdes entre les vuit candidatures que es presenten, opten per alguna de les 21 actes de regidors que hauran de decidir qui ocuparà l'alcaldia els propers quatre anys.

Josep Bayerri Raga,
periodista

Des de la recuperació de la democràcia, els governs municipals s'han caracteritzat per la seua estabilitat. Els períodes de govern de les alcaldies han estat llargs i moltes vegades han superat una legislatura que, en alguns casos, han arribat a molts anys. A Tortosa, per exemple, en 24 anys hi ha hagut solament cinc persones presidint el consistori: Vicent Beguer (1979), Mariano Curto (1995), Joan Sabaté (1999), Ferran Bel (2007) i l'actual Meritxell Roigé (2018). També van ser llargues les alcaldies durant els 40 anys de dictadura franquista: Recaredo Loscos (1939), Esteban Albacar (1941), Alvaro Bartlett (1958), Joaquim Fabra (1960) i Felipe Tallada (1967). En este cas, però, era comprensible, considerant que els alcaldes els nomenava el governador de Tarragona i els regidors els escollia l'alcalde, tot i una paròdia indecent d'eleccions, i

que tots havien de ser addictes al règim i sotmesos a les seues ordres.

No fou el mateix en anys precedents. A finals del segle XIX, en els 30 anys coneguts com la Restauració, que anava des de l'entronització d'Alfons XII el 1872 fins a la majoria d'edat d'Alfons XIII el 1902, a Tortosa va haver-hi fins a 24 alcaldes, alguns amb mandats de solament un mes: Ramon Rodríguez (1879), Felipe Tallada (1884) o Francisco Llasat (1890); o que no arribaren al mig any: Francisco Domingo i Domingo Falco (1881), Pascual Ballesté (1883) i Pedro Domingo (1885). Altres repetien a intervals. Això s'explica per com funcionava l'elecció dels ajuntaments durant aquells anys. La corporació municipal tortosina estava integrada per 25 regidors, però solament n'eren elegits 13, amb el sistema electoral censatari i excloent d'aleshores, mentre que els altres eren nomenats pel governador a proposta el cacic d'aquell moment. Els regidors elegien entre ells a l'alcalde, però si no era del gust del governa-

dor este el cessava o l'obligava a dimidir i en nomenava un directament per real ordre sense consultar ningú. Tot i això, foren anys de progrés per a Tortosa, amb l'enderroc de les muralles, l'eixample del Temple, el Parc, la construcció del Mercat i els ponts sobre l'Ebre, amb les alcaldies dels germans Gonzalez -Teodoro, Julio i Pepe- de fons.

Va haver-hi, però, eleccions conflictives com les generals del 16 d'abril de 1899. La confrontació entre «Bosquistes» (partidaris de Bosch i Fustegueros) i «Gonzalistas» (seguidors de Teodoro González), tots dos procedents del partit conservador, va originar una baralla a l'entrada de l'Ajuntament, i els empleats municipals de «consums», una mena de policia local, van disparar contra els seus opositors. El resultat fou de quatre morts, tots partidaris de González. La reacció fou de gran violència; va haver d'intervenir-hi la Guàrdia Civil i un escamot de l'exercit per a evitar que es calés foc a la casa del que havia estat alcalde, Agustín Moner Mauri-

Després del recompte de paperetes a cada col·legi electoral, la Junta Electoral de Zona, ubicada a la seu dels Jutjats, serà qui confirmarà els resultats.

cio, que es va exiliar per a evitar responsabilitats judicials. Per ordre del jutge es van detenir i processar dos regidors, el secretari de l'Ajuntament i unes altres trenta persones, majoritàriament empleats municipals. Amb la commoció dels esdeveniments anteriors, un mes després (el 14 de maig) es van celebrar eleccions municipals, en què els candidats de González van arrasar, i fou elegit alcalde Eduardo Rico, confirmat pel Governador.

De fet, les primeres eleccions municipals democràtiques foren les del

12 d'abril de 1931, i comportarien la caiguda de la monarquia i, a Tortosa, l'elecció de Joan Benet Piñana; les del 14 de març de 1934, convocades per la Generalitat, elegiren Josep Berenguer Cros; i les d'octubre de 1936, Josep Rodríguez Martínez, condemnat a mort i afusellat pel general Franco el 8 d'agost de 1939, juntament amb el metge Primitivo Sabaté, per ser republicans, demòcrates i catalanistes. Seria bo que els votants ho tinguem en compte demà passat a l'hora de votar. ■